

Så här använder man ordböckerna

SÖKMETODER

För att söka väljer du alltid först vilken ordbok du ska söka i. Det gör du antingen genom att klicka på menyn *Ordbok* och välja *Svenska ordboken*, *Engelsk-svenska ordboken* eller *Svensk-engelska ordboken* eller genom att klicka på menyn i fönstret och välja där. Sedan skriver du in vad du vill söka efter i sökfältet till vänster om knappen *Sök!* och gör sökningen genom trycka Enter, klicka på knapp en *Sök!* eller välja en flik. Det finns en flik för varje av de fyra olika sätten att söka i ordboken: *Vanlig sökning*, *Stavningsstöd*, *Bläddra* och *Fritext*.

VANLIG SÖKNING

Vanlig sökning söker efter det ord eller uttryck du skrivit in i den ordbok du har valt. Du kan även skriva in böjda former av ord och får då träff på grundordet. Exempelvis: *fötterna* ger träff på *fot*, *sprungnen* ger träff på *springa*. Om det ord du skrivit in inte hittas görs automatiskt en sökning med stavningsstöd. I vanlig sökning kan du även använda som jokertecken i början eller slutet av ord. T.ex.: om du söker efter *pre* så visas alla ord som börjar på *pre*, om du söker efter **rim* så visas alla ord som slutar på *rim*. Vid sökning med jokertecken visas maximalt **1 000** uppslagsord.

STAVNINGSSTÖD

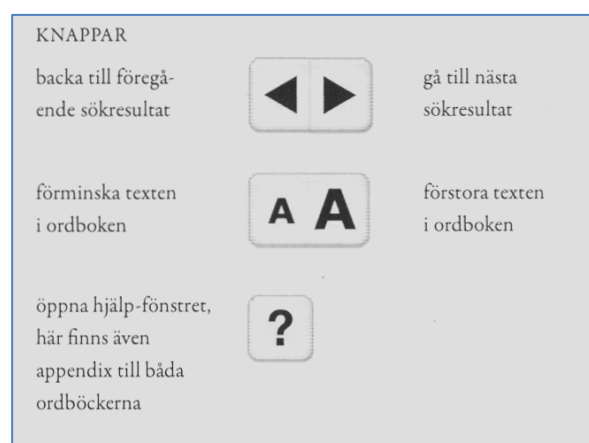
Detta är en enastående funktion som hjälper dig att hitta ett ord där du är lite osäker på stavningen. När du valt Riken *Stavningsstöd* och skrivit in ditt ord med den stavning du tror är den rätta, presenterar datorn snabbt ett eller Reta förslag på skärmen som den anser mest liknar ditt sökord. Ex: söker du efter *asusjera* så får du förslaget *associera*, söker du efter *sykkel* får du förslag som *cykel*, *sekel*, *sickel*, *cirkel*. Även här kan du söka efter både böjningsformer och hela uttryck.

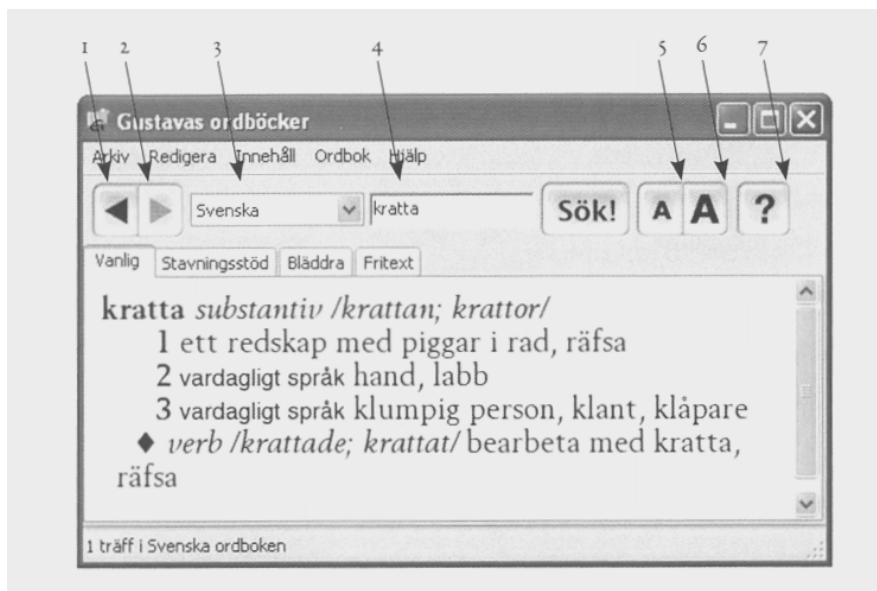
BLÄDDRA

Bläddra är den sökmetod som påminner mest om att bläddra i den tryckta ordboken. Bläddra visar alla orden på en bokstav i taget. Medan du skriver in i sökfältet så hoppar *bläddra* fram till det första ord vars stavning börjar så som du skrivit. Ex: skriver du *b* i sökfältet så visas alla ord som börjar på *b*, och överst är det första ordet på *b*, skriver du *bl* så hoppar den ögonblickligen till *black* om är första ordet som börjar på *bl*, *blå* hoppar till *bläck* osv. Du behöver alltså ofta bara skriva början på ett ord för att hitta det i ordboken.

FRITEXT

Fritext söker på all text i artiklarna. Ex: söker du efter *exakt* så visas alla artiklar som innehåller ordet *exakt*. Detta kan vara praktiskt för att hitta synonymer till exempel. Vid fritextsökning visas maximalt **1 000** uppslagsord.

1. Backa till föregående sökresultat
2. Gå till nästa sökresultat
3. Val av ordbok
4. Sökfält
5. Förminska texten i ordboken
6. Förstora texten i ordboken
7. Öppna hjälpfönstret (här finns även appendix till båda ordböckerna)

ALLMÄNT

Du kan alltid utelämnas eller ta med mellanslag, accenter och andra tecken som inte är bokstäver. Sådant tas inte hänsyn till vid sökning. Du kan bläddra i sökresultatet med piltangenterna och markera genom att klicka på ett ord eller markera en hel artikel genom att dubbelklicka. Om du högerklickar eller trycker mellanslag får du upp en meny där du kan välja att kopiera, läsa upp eller söka efter det markerade i någon av ordböckerna.

Allt du kan göra i programmets fönster kan du också göra genom menyerna eller snabbtangenter som står bredvid valen i menyerna.

AUTOMATISK SÖKNING

För att underlätta användandet av *Gustavas ordböcker* så att det kommer till maximal nytta för dig så har vi försökt göra det enklare och snabbare att söka på följande sätt:

- Om du drar och släpper ett ord på programmet så sker en sökning på det ordet.
- Om du klistrar in ett ord genom att trycka CTRL-V så sker en sökning på det ordet.
- Om du har *Bevaka urklipp* ikryssat så söker ordboken så fort något hamnar i urklipp. Du kan då ha exempelvis Firefox (eller vilket program som helst!) och ordboken sida vid sida och allt du behöver göra för att slå upp ett ord är att dubbelklicka på ordet, så att det blir markerat, och trycka CTRL-C för att kopiera det till urklipp, så görs sökningen ögonblickligen. Om endast *Sök automatiskt vid aktivering* är ikryssat så måste du klicka på programmet så att det blir aktivt för att sökningen ska göras.

Vid automatisk sökning används alltid vanlig sökning. Sökning sker först i den ordbok du valt men om ordet inte hittas där provas det andra språket först innan sista försöket sker med stavningsstöd.

Ex: Har du valt *Svenska ordboken* och söker efter *broker* med någon av ovanstående metoder så hittas inte *broker* i *Svenska ordboken* och därför slås det upp i den *Engelsk-svenska ord boken*.

SNABBTANGENTER

F1	Visa hjälp och appendix
F2	Välj Svenska ordboken
F3	Välj Engelsk-svenska ordboken
F4	Välj Svensk-engelska ordboken
F5	Läs upp vald artikel
F6	Välj Vanlig sökning
F7	Välj Stavningsstöd
F8	Välj Bläddra
F9	Välj Fritext
F10	Mindre text
F11	Större text
Ctrl-S eller ⌘-S	Gå till sökfältet och markera allt
Ctrl-Y eller ⌘-Y	Töm sökfältet
Ctrl-O eller ⌘-O	Gå till sökresultat
Ctrl-P, ⌘-P eller mellanslag	Visa meny för markering
Ctrl-B, ⌘-B eller ALT- ←	Backa till förra sökningen
Ctrl-N, ⌘-N eller ALT- →	Gå till nästa sökning

Inställningar

Menyvalet *Inställningar ...* som du hittar under menyn *Redigera* öppnar en dialog med inställningar för Gustavas Ordböcker.

FLIKEN SÖKNING

Sök automatiskt vid aktivering: Ska vara ikryssad ifall programmet ska söka automatiskt när det aktiveras dvs., när det hamnar överst genom att du klickar på det eller byter program med ALT-Tab exempelvis.

Bevaka urklipp: Ska vara ikryssad ifall programmet ska söka automatiskt när du kopierar något från ett annat program.

Kom ihåg historik: Ska vara ikryssad ifall du vill att tidigare sökningar ska komma ihåg efter att du avslutar Gustavas ordböcker.

Glöm historik: Tar bort alla tidigare sökningar ur historiken.

FLIKEN TAL

Läs upp vald artikel automatiskt: Ska vara ikryssad ifall du vill att programmet ska läsa upp ett uppslagsord eller en hel artikel när du bläddrar med piltangenterna.

Kopiera vald artikel automatiskt: Som *Läs upp vald artikel automatiskt* men kopierar till urklipp istället för att läsa upp. Används tillsammans med vissa talsynteser som läser upp från urldipp.

Endast uppslagsord: Ska vara ikryssad ifall du vill att endast uppslagsordet i fetstil ska läsas upp eller kopieras automatiskt när du bläddrar, annars läses hela artikeln upp. Du kan alltid läsa upp hela artikeln genom att trycka F5.

Svensk röst: Här väljer du vilken röst som ska användas för att läsa upp svenska ur ordböckerna. Menyn innehåller de talsyntesröster som finns installerade på datorn. Du måste ha en svensk röst installerad för att det ska låta rätt. Talsyntes, med de svenska rösterna Erik och Elin, från Acapela Group medföljer Gustavas ordböcker för installation under Windows och Macintosh.

Engelsk röst: Här väljer du vilken röst som ska användas för att läsa upp engelska ur ordböckerna. Den brittiska talsyntesen Peter, också från Acapela Group, medföljer Gustavas ordböcker. Menyn innehåller de talsyntesröster som finns installerade på datorn.

Talhastighet: Här kan du välja hur snabbt du vill att talsyntesen ska tala.

Visa sökresultat får skärmläsare: (Endast på Windows) Här kan man välja ifall man vill att en skärmläsare ska kunna se hela artikeln för varje ord som hittas i ordboken, endast uppslagsordet eller om skärmläsaren inte ska se sökresultatet alls. Se avsnitt om skärmläsare nedan.

FLIKEN UTSEENDE

Kortare artiklar: Ska vara ikryssad ifall du vill att termer i ordboken ska förkortas så som *Am.* istället för *Amerikansk* och *adj* istället för *adjektiv*.

Alltid överst: Ska vara ikryssad ifall du vill att *Gustavas Ord böcker* alltid ska flyta ovanpå andra fönster.

Automatisk fönsterstorlek: Ska vara ikryssad ifall du vill att *Gustavas Ord böcker* ska justera höjden på fönstret automatiskt efter hur stort sökresultatet är. Höjden justeras maximalt så att fönstret når till nedkanten på skärmen.

En del av dessa inställningar finns tillgängliga under Redigera-menyn också.

Skärmläsare och talsynteser

Gustavas ordböcker kan själv styra talsynteser (SAPI på Windows exempelvis eller Apple Speech) för att läsa upp sökresultat och artiklar ur ordböckerna. Skärmläsare klarar inte av att läsa upp artiklar med blandade språk så detta är en förutsättning för att kunna läsa upp korrekt. Skärmläsare behövs däremot för att ii knappar och menyer upplästa och även för att kunna visa sökresultatet för en punktdisplay.

1 *Inställningar ...* under fliken tal kan man välja hur mycket man ska visa för skärmläsaren.

Ifall man använder tal och vill kunna få artiklar korrekt upplästa ur Engelsk-svenska och Svensk-engelska ordböckerna så bör man välja att inte visa sökresultat för skärmläsare utan låta

Gustavas Ordböcker själv läsa upp antingen med automatik eller genom att trycka F5 med en artikel markerad. Ifall man använder punktdisplay så bör man istället visa hela sökresultatet för skärmläsaren.

Enhetsomvandling

I appendix till *Engelsk ordbok* finns en mängd tabeller för enheter och omvandling mellan olika längdmått, rymdmått, viktmått och temperatur. På dessa sidor finns också ett formulär där du kan mata in ett värde i en känd enhet så omvandlas det automatiskt till de övriga enheterna när du trycker Enter.

Ex: Om du i Appendix Temperatur (Temperature) skriver in 100 i rutan framför Celsius och trycker Enter så kommer rutan framför Fahrenheit att visa 212. 100 grader Celsius är alltså 212 grader Fahrenheit.